

1. april 2020

Glædelig 1. april (og så er det ikke engang løgn eller nogen -snar = aprils-nar, er vel den rette ord-fordeling?) også til dig som måske er helt alene.

Advarsel: Hele det følgende kan indeholde forkyndende elementer af bøn og prædiken; derfor opslået på en kristen kirkes side, af den dertil kaldede præst

Blåt vælded lys frem bag skyers skred
rørte vor jord midt i tidens strømme
svøbte en flig af Guds evighed
som blanke knopskæl om vinterdrømme
(fra Salmebogens nr. 131)

Den skønneste af alle vintre...

...er vårvinteren. Jeg tror ikke begrebet findes på dansk? Stavekontrollen sætter i al fald rød streg under. Norsk og svensk har ordet, er jeg ret sikker på. Dér oplever man nemlig at det stadig er vinter, mens solhøjden stiger. Årstiderne skifter brat, og jeg har engang i Nordsverige set en myggesværm over en snedrive, og det var i juni måned.

I Danmark har vi her i 2020, i anden halvdel af marts måned, oplevet et strejf af sådan en ægte nordisk vår-vinter: Knastør og iskold luft fra nord, snefnug dansende i solen hvis styrke efterhånden mærkes. Al den vinter, vi måske gik og drømte om, mens det – ifølge kalenderen – var vinter, fik vi på 14 dage i marts. Efteråret og vinteren, derimod, var exceptionelt milde; en aften sidst i oktober steg termometeret (efter 10-11 grader i løbet af dagen som sikkert havde været våd og grå, hvem husker det længere?) pludselig til hele 16 graders varme, og derefter lå temperaturen, næsten 5 måneder frem(!), mere eller mindre konstant omkring de 6-7 grader, dag og nat. Men midt i marts skete der noget.

Vinterkulden kom, og på nogle pletter med betragtelig nattefrost til følge. Nogle planter og blomster er helt sikkert bukket under for det. Det lune havvand (i denne vinter aldrig under 6 gr) holdt dog de kystnære egne frostfrie, men kun de helt kystnære. Selvoplevet eksempel fra en “lysfyldt morgen til marven kold”: under 1 km fra kysten følte østenvinden pludselig underligt lun mod det ellers frostbidte og rimtågehærgede ansigt.

Ude i det fri, og i disse mærkværdige tider på god afstand af andre mennesker, kan vi måske erkende vores ydmyge plads i det gigantiske skaberværk. Det kan være i snebunken i skyggen efter en lang og solrig dag, i vindens skiftende styrke og retning. Find selv på mange flere eksempler. Formålet: en anerkendelse af hele den usikkerhed, vi ikke kan hæve os op over, ikke kun den vi selv lægger for dagen, men den der knytter sig til hver eneste sitrende sekund vi er i live i denne både forunderlige og frygtindgydende verden.

- Vi beder om, at vores undren må skærpe sansen for livet som en Guds gave
- Vi beder om at vores frygt må blive til en sand og varig ærefrygt for Gud og det liv, Han – på forunderlig vis – har givet os hver især, med de sammenhænge, kald og stande vi nu er sat i.

Og: Også når vi, ude af stand, sidder helt alene derude, eller sikkert for de flestes vedkommende: Alt for meget indendørs uden lys og luft. Måtte vi også, når vi sidder sådan (og oplever frygten som den tyngende sten, måske endda gudsfrygten, fordi ingen har turdet forkynde frejdigt og frit nok for os om Vor Herre), måtte vi også i sådan situation se lyset og håbet i alt det som sker i os og omkring os, selv i det mindste liv, det være sig i naturen eller i mere menneskeskabte fora, digitale såvel som de få fysiske vi forhåbentligt har adgang til. Men selv hvis vi ingen har (eller for den sags skyld: en for stor fysisk afstand til dem, vi faktisk har), er Gud der i fraværet, manglen og savnet. Og Han er der i april, en måned, som for mange mennesker er svær at komme igennem. Underligt nok, for nu kommer foråret da, siger man; men der kommer også tilbageslag, og hvad er op og ned i dén sammenhæng? Ydre lykke kan sætte den indre ulykke i et ubehageligt skarpere lys; men ydre ulykke kan på forunderlig vis omvendt opklare den indre lykke.

Den 1. april, og hele resten af denne bedrageriske måned, både vejr- og sindsmæssigt, kan blive glædelig netop i lyset af at vi i slutningen af marts endelig så og mærkede vores vinterdrømme gå i opfyldelse: Blå himle så dybe som sorgens (og dermed glædens og kærlighedens) uendelige univers. Horisonter så skarpe at man kunne skære sig på dem. Det klare lys af erkendelse erstatter – for en stund – den klagelyd, som stavekontrollen ellers vil have “klarelys” til at stå som. Stavekontroller og andre autofuldførelser kan være gode, tekniske hjælpemidler; men de spiller sjældent sammen – på en konstruktiv måde – med vores krops og Ånds organiske tilstedeværelse i verden.

Påskenen falder i Danmark som regel i en vårvinter-periode, vi har f.eks. et begreb som påskeøsten, en kold og bidende vind over et solvarmt og tørt landskab. Derefter måske pludseligt omslag til 15 graders fuldfed varme og væde fra sydvest. Alene marts-aprils vejrlig her hos os giver et tydeligt vink om de dybe budskaber, der gemmer sig i kristen påskefejring. Dem mangler vi i år rent fysisk at kunne bevæge os ind i en kirkebygning at høre og mærke. Men de er der alligevel: den dybe sorg og den høje glæde. Den selvudslettende kærlighed (korsets vej) og den selvoprejsende kærlighed (at være et Guds barn).

For vi er et "selv", aldrig isoleret, men konstitueret gennem forholdet til andre "selv". Uanset om vi har frasagt os kontakten, eller andre har valgt os fra, er vi et "selv", ikke i os selv men altid i kraft af andre, de være nær eller fjern, ja ultimativt i kraft af Gud. Vi er ikke skabt til autofuldførelse, i betydningen at vi selv kan fuldføre det, Gud har sat i gang i os. Han har sat det i gang i hver eneste levende skabning, men i os mennesker bliver det en kilde til både glædelig og smertelig erkendelse. Vi ved meget, og vi kan meget; men vi har også mulighed for at lade os falde tilbage i Gud, erkende, at der er meget vi ikke kan og ved, og stole på at Han har sat større ting i gang i os end vi selv kan fuldføre.

Jeg ønsker jer alle en glædelig forårs- og faste-tid fortsat, helt frem til påske d.12.april... og at vi forhåbentligt derefter får en påsketid med masser af velbesøgte, fysiske gudstjenester (så bliv ved at holde sammen ved at holde afstand), hvor salmesangen løfter sig i og over alle hvælvinger og himle!

Jeppe Sørensen